

Innhold

Introduksjon	8
Samfunnsmandatet, kunnskapen og etikken.....	9
Pedagogikk er etikk.....	11
Bokas oppbygning og innhold	12

Kapittel 1

Barnehagelæreryrket som profesjon	14
Profesjonsutøverens tre forpliktelser: samfunnsmandat, spesialistkunnskap og etikk.....	15
Er barnehagelæreryrket en profesjon?.....	16
Finnes barnehagelærerens spesialistkunnskap?	18
Å utvikle et fagspråk.....	23

Kapittel 2

Barnehagelærerens kunnskapsgrunnlag	25
Faglighet og fagspråk	26
Et mangfoldig kunnskapsgrunnlag	26
Upåaktet faglighet og taus kunnskap.....	30
Barnehagelærerens fagspråk	37
Pedagogisk resonnering	39
Fra etisk bevissthet til etisk refleksjon	42
Hvordan kan barnehagen gjøre en forskjell?	44
Fra tilegnelse til anvendelse av kunnskap	46

Kapittel 3

Kunnskapsbasert profesjonsutøvelse	47
Å forvalte kunnskap: et profesjonelt ansvar	48
Forskningsbasert profesjonsutøvelse	51
Evidensbegrepet.....	52
Kunnskapssyn og evidens.....	53
Forskning på registerdata.....	54
Det instrumentalistiske mistaket.....	56
Dømmekraft og skjønn	58
Programmer og standardiserte metoder	60
Standardisering eller profesjonelt skjønn?.....	62
Synet på barn.....	63
Andre forhold	65
Vurdering av programmer.....	66
Kunnskap, dømmekraft og handlekraft.....	67
Kunnskap, dømmekraft og verdier	69

Kapittel 4

Barnehagelærerens profesjonsetikk	70
Profesjonsetikk som områdeetikk	71
Mellom etikk og juss	72
Deskriptiv og normativ etikk.....	74
Moral og handlinger	74
Normative etiske teorier.....	75
Konsekvensetikk	75
Pliktetikk.....	78
Diskursetikk	83
Dydsetikk	85
Nærhetsetikk.....	87
Normative etiske konflikter	88
Konsekvensetikk versus pliktetikk	89
Dydsetikk versus pliktetikk	90
Pliktetikk versus nærhetsetikk.....	90
Etiske dilemmaer	91
Omsorg, refleksjon og samhandling	92
Kjærlighet – personlig og profesjonell.....	93
Etikk og dømmekraft	95

Kapittel 5

Barnehagelærerens verdigrunnlag	96
Synet på barn	97
Anerkjenne barndommens egenverdi og fremme barns utvikling.....	98
Barnet som subjekt	101
Å behandle andre som et mål i seg selv	102
Likeverd.....	102
Anerkjennelse.....	103
Selvbestemmelse, medbestemmelse og solidaritet.....	105
Medvirkning, deltakelse og demokrati.....	107
Barnehagelærerens verdier.....	111

Kapittel 6

Danning til profesjonsutøver	112
Fra Bildung til et kritisk dannelsesbegrep	113
Organisering av lærerutdanningen.....	115
Den faglige offentligheten.....	116
Kompetansenivåer	117
Å være del av en profesjon	119
Plikt til å si ifra	120
Profesjon og politikk.....	121

Kapittel 7

Barnehagelærerens profesjonelle ansvar	124
Et ansvar basert på tre forpliktelser: en modell for profesjonsutøvelse..	125
Økt styring, maktforskyvning og ubalanse i forholdet mellom aktørene	126
Lojalitet eller lydighet?	129
Formell og legitim makt.....	131
Utøve eller utføre?	134
To former for ansvar	135
Profesjonsutøvelsens gyldighetsgrense	139
Ansvar og tillit	141
Mandatet, kunnskapen og verdiene	142

Referanser	144
-------------------------	------------